

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 22-40
za pol leta " " 11-20
za četrt leta " " 5-60
za en mesec " " 1-90

za pošilj. na dom 20 h na mesec.
posamezne štev. 10 h.

Inserati:
Enostop. petlivrst (72mm):
za enkrat 15 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod rez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisana se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona štev. 74.

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.
Upraviškega telefona štev. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

Delauska stavka v Bistrici na Koroškem.

V Bistrici v Rožni dolini na Koroškem je tvornica železa. Delajo v njej slovenski delavci, domačini. Uradništvo in pazniško oboje je nemško. Medtem ko se je združevalo drugo slovensko delavstvo v stanovska društva, je pa ostalo precej časa nezdrženo bistriško delavstvo.

A daniti se je pričelo tudi med bistriškim delavstvom. Dobro je bilo znano bistriškemu delavstvu, da se druži po drugih krajih slovensko delavstvo. Nastopali so i med bistriškim delavstvom možje, ki so pričeli odpirati delavstvu oči. Tvorniško ravnateljstvo tega ni rado videlo. Pazno je zasledovalo, kaj da se govori med delavstvom. Nekega lepega dne so vrgli na cesto delavca Rutarja, kmalu za njim pa Glančnika. Delavstvu seveda to ni bilo prav, a ostalo je mirno.

Niso pa ostale zaman žrtve. Delavstvo se je vedno bolj zavedalo in se začelo združevati. Tvorniško ravnateljstvo tega ni gledalo prijazno, a ker je ostalo delavstvo mirno in se delavska organizacija ni poznala na zunan, ni zavijalo združevanja. Tvornica je prešla v last »Kranjske industrijske družbe«.

Seveda, z organizacijo je prišla tudi delavska samozavest in pa narodna zavest. Sicer res delavstvo ni reagovalo na razne ljubeznivosti, kakor n. pr. »verdamt windische Hunde« itd., s katerimi jih je pitala veleolika tvorniška gospoda, ker je bilo na to navajeno. Zavest je pa le prišla med nje, da to ni prav.

Pred nekaj tedni je pa tvorniško ravnateljstvo odpustilo tri delavce. Ravnateljstvo je mislilo, da je naše tiho, miroljubno bistriško delavstvo še vedno tako, kakršno je bilo še pred nemalim časom. Ni znalo, da je postalo to delavstvo ponosno, ki ve, kaj da stori, če se vržejo sodelavci kar tebi nič meni nič na cesto.

Delavstvo je izpoznalo, nekaj se mora storiti za odpuščene tovariše. Pripravljeno je bilo, da stopi za nje v vojsko: štrajk. Pošteno kakor je bistriško delavstvo, je naznanilo svoj sklep tudi tvorniškiemu ravnateljstvu.

Ravnateljstvo pa ni maralo ničesar čuti, da ugoditi skromni delavski zahtevi. Delavstvo se je pa posvetovalo in stavilo še nekaj drugih zahtev. Ker ravnateljstvo le ni ugodilo zahtevi bistriškega delavstva, je pričelo delavstvo v torek štrajkati.

Včeraj je došel med stavkujoče delavstvo državni poslanec Gostinčar, ki je takoj sklical shod štrajkujočega delavstva. Na shodu sta govorila državni poslanec Gostinčar in Moškerc. Shod je pooblastil državnega poslanca Gostinčarja, da posreduje za štrajkujoče delavstvo.

Po shodu je pa prišlo orožništvo, ki je precej samovoljno zahtevalo in hotelo učiti poslanca Gostinčarja, kakšni so shodi po § 2. zborovalnega zakona. No, pa so se kmalu premislili delati sitnosti, ko jim je Gostinčar povedal, kaj in kakšni da so shodi po § 2.

Štrajkujoče delavstvo je jako mirno. Kdor pride v Podsinjove, Bistrico, Sveče in St. Janž, kjer stanuje štrajkujoče delavstvo, in ne ve, da delavstvo štrajka, ne opazi, da je tu štrajk.

Ker se vrše že pogajanja med ravnateljstvom in štrajkujočim delavstvom, nočemo pisati o žalostnem delavčevem življenju v bistriški tvornici pred štrajkom. Čakamo . . . !

Korotansko bistriško delavstvo zasluži, da je podpira delavstvo, a ne samo delavstvo, marveč vse slovensko ljudstvo. Apeliramo na požrtvovalnost vsega slovenskega ljudstva, naj podpira štrajkujoče bistriško delavstvo. Štrajkujočemu delavstvu namenjene podpore se lahko vpošljejo na naše upravništvo, nadalje na upravništvo »Mira« in »Naše Moči«. I tu velja geslo: »Kdor hitro da, dvakrat da!«

Jubilejski slavnostni sprevod.

Skupina Kranjska.

A.

1. Sprevod otvori 6 trobentačev z fanfarami, oblečeni v belo dolensko narodno nošo z modrimi deželnimi grbi.

2. Banderij: 7 jezdecv v belokranjski narodni noši, z modrim deželnim grbom na prsih. Na čelu jezdi zatavonoša z belo-modro-rdečo zastavo.

3. Banderij: 6 dolenskih uskokov na konjih v pisani, starodavni narodni noši s surko in kalpakom.

katerega vrednost se ne izčrpa v spolu. Človek in spol nista eno ter isto; človek obstaja iz različnih sposobnosti, a zadnja med njimi je spolnost. Egoizem pohotnega roparja je ubil v ženi človeka; vso njeno vzgojo je omejil in osredotočil v eno strast, skrito v dišeči, svileni pajčolan in zakovano v zlate verige nakita.

Izkopati moramo zlato grudo iz blata; seme človeka naj se razvije in plodno in ponosito drevo, katero je doslej dušil in oviral opojno osat in bujno cvetoči plevel strasti. To je kultura: osvoboditi ženo iz mreže moških predsodkov; iz temnice spola, v katero jo je pahnila brutalna in pohotna moška sebičnost.

Mogočno gibanje je izprožila S. L. S. med slovenskim ljudstvom; z malimi izjemami stojijo v boju in znoju moški; fino, iz distance motreče oko pogreša ponekod tistega toplega, čuvstvenega akcenta, tiste žive barve, katero bi prinesla v ostro risano podobo zavedna in dosledno organizirana žena. Svojo moč je zajela S. L. S. iz krščanstva. In kakor je ta ideja krščanstva v stoletnih bojih priborila vsaj principijalno enakopravnost moških, istotako nam izvojuje enakopravnost spolov, katero je že sijajno uveljavila v svoji cerkvi, v svojem vsakem življenju. Izvršiti se ima premišljena, vseobsežna organizacija vsega ženstva v mestih in na deželi, skrbča za njega vsopredno etično, estetično in in-

B.

Zeleni Jurij (narodna šega iz poganskih časov, ki se še dandanes obhaja v začetku pomladi).

Skupino otvorijo dečki, ki žvižgajo na piščalke iz brezovega lubja. Za njimi gre takomenovani »Zeleni Jurij«, okrašen s svežimi zelenimi brezovimi vejami, na glavi venec iz brezovih vejic. »Zelenega Jurija« vodijo trije otroci na iz cvetlic spletenih kitah. Temu sledi vesela in šaleča se vaška mladina.

C.

Belokranjska svatba.

Skupino otvori okrašen voz z nevestino balo. Za njim gredo nosilke »pogače«. Sprevod svatov se razvije v sledečem redu:

Fantje, godci, »starešina« in »teta«, »zastavnik«, svečano napravljena nevesta (ki gre sama) in nevestine družice. Za njimi koraka ženin, tudi sam, njemu pa slede svatje z majhnim vozom, na katerem je sod vina. To skupino zaključijo godci-tamburaši. Ta svatba obstaja še popolnoma taka v Belokrajini.

D.

Kmetje iz ljubljanske okolice.

Ta skupina nudi sliko raznovrstnih, starodavnih noš, ki se jih še vedno dobi pri slavnostnih prilikah v ljubljanski okolici. Zanimanja vredne so žene in dekleta s takozvano pečo, deloma tudi z avbo.

E.

»Zlatorog«, lovski slavnostni sprevod z motivi iz slovenske pravljice »Zlatorog« v okrožju Triglava na Gorenjskem.

V triglavskem pogorju varuje Zlatorog, bel gams z zlatimi rogovi, neizmerne zaklade, skrite v gori Bogatin. Komur se posreči, kozla ubiti, ta se lahko polasti bogastva v Bogatinu. To pa je samozavestno in predrzno dejanje, kajti s tem se rojenice, pod katerih varstvom je Zlatorog, razžalijo ter prisilijo k maščevanju. Te rojenice so naredile kozla skoro nesmrtnega, kajti kakor hitro je ranjen, zrastejo iz kapljic krvi, ki padejo na tla, takoj triglavske rože, katere Zlatorog poje in takoj vsled tega ozdravi. Revni, a pošteni in kot izvrsten strelec ter najlepši lovec znani Janez si je znal pridobiti ljubezen bogate gostilničarjeve hčere Jerice; a v divji

strasti ga je ljubila tudi planšarica Špela, ne da bi ji Janez to ljubezen povračeval. Med Janezom in Jerico je nastal prepir, ki ga je še pospeševala ljubosumnost Špela. Jerica je očitala Janezu, da ji nosi samo gorske cvetlice, planinke in triglavske rože domov, toda on naj ji prinese zaklad iz Bogatina ter naj se bojuje z Zlatorogom. Janez je nato odšel na goro. Zaman so ga svarile rojenice, zaman mu je branila na pot Špela, ki se je bala za njegovo življenje. Janez je šel svojo pot in je ranil Zlatoroga. Ta seveda ni takoj bil usmrčen; iz njegove krvi so zrastle triglavske rože, ki jih je pojedel in ozdravel. Iz njegovih rogov so švigali bliski, divje je razkopaval tla, obrnil se je proti lovcu ter ga sunil čez skalo v brezdno. Drugi dan je priplavila Soča na svojih valovih njegovo truplo, in ko ga je videla Špela, je popolnoma uničena skočila v reko za njim.

Spreod spreveda je sledeči:

Gorjanc, potem trije emblemi, ki predstavljajo obe gorski jezeri Bled in Bohinj z triglavskim vrhom v sredi. Temu sledi vrsta lovcev, gruča gorjancev, strelcev, divjih lovcev, planšaric itd. Ta začetek vodi v ožji krog Zlatorogove pravljice nekaj predic, pastirjev, drvarjev, deklet; predice in drugi, ki predstavljajo življenje dolgi zimskih večerov v gorah; na čelu teh koraka četa godcev. Za temi koraka vrsta lovcev kot svatje, nevestin drug in družice, končno Janez in Jerica, katerim slede ostali svatje. Špela gre popolnoma sama, njej sledi cela Zlatorogova skupina, v katere sredi je kozel Zlatorog z zlatimi rogovi. Tega obdaja velika gruča lovcev in drugih ljudi.

F.

Skupina kranjskih ribičev.

Spreddaj korakajo ribiči z emblemi, ki predstavljajo cirkniško jezero, Krko in Ljubljano. Tem slede ribiči s svojimi ženami in ribiški pripravami v rokah.

Državni zbor.

Dunaj, 4. junija.

Zopet Wahrmond.

Profesor Masaryk bi zatajil samega sebe, ko bi zatajil svojega somišljenika Wahrmonda. Belil si je glavo več dni, da v proračunski razpravi opere

LISTEK.

Iz temnice.

Po težavah dneva smo sedeli zvečer skupaj in počivajoč govorili o delu prihodnjega dne. Med nami je sedel naš voditelj skozi puščavo — iz objubljenega dežele, kjer se cedi pozlačenemu beraštvu med in mleko, a solze in znoj trpljenja nam, kapitalistom duha in volje. Sedeli smo kakor deca okoli svojega očeta in poslušali kakor učenci mojstra. Za hip nastane molk, mojster onemi in oblak misli mu leže na čelo:

»Seveda, to mora biti drugače!«

Zopet molk in vidi se, kakor bi postajala tišina vedno tišja; čuli smo biti svoja v pričakovanju nemirna srca.

»Žena je reva! Zaprti v ozidju predsodkov in zastarelih razmer se ji dan gubi kakor potok v peščeni samoti. Osvoboditi jo moramo, napraviti široko pot med ljudstvo, da se uveljavijo njene dragocene sposobnosti.«

Doslejšnji kulturni razvoj in socialni boj je zalegal moškemu; žena je kakor igrača in služabnica moža izginila v sebičnem, omejenem obzorju njegove koristi in udobnosti.

Žena je možu enakopraven človek,

tektualno izobrazbo. Tako ženstvo bo tvorilo zanesljiv, trajen temelj slavni stavbi, a ne samo blesteče slepečih arabesk na pročelju.

Krivično ponižanje zagreši mož, če zavrne svojo ženo, da naj ostane doma pri metli in kuhalnici! S tem ji odreče vse višje človeške potrebe in sposobnosti in vendar je ona tudi samo človek kakor on! Take nepremišljene žalitve se slišijo celo iz ust izobraženih mož, o katerih mora pravičen človek nehoti dvomiti, ali bi ne bilo zanje boljše, da so ostali v hlevu in na polju? Koliko pohotnega roparja še tiči v takem možu, kako malo mu je očistila in omečila surovo mišljenje in čustvovanje kultura! V kulturnem zakonu ne vidi mož v svoji ženi samo — ženske, ampak na prvem mestu zvesto prijateljico in pomočnico, kateri zaupa, potoži, da neseta breme dva, s katero se posvetuje o vseh odločilnih zadevah. Ali se nam ne razboli duša, da naj vodi za celo življenje mero-dajno vzgojo naše najlepše dobe otroških let ženska, ki ne ume družega, nego vih-teti metlo in sukati kuhalnico? Kratkovidno sebični možakar, saj je samo tvoja velika korist, če te vzgaja, če ti bogati in krasni mlado dušo izobražena žena; samo tebi hasne, če te tolaži, če ti svetuje in pomaga v trenutkih onemoglosti in obupa izobražena žena. In kaj naj pričakuje naš maloštevilni narod Slovencev v sedanjem

svetovnem tekmovalju, kjer odločuje samomnožica in masa? Dejanski položaj kategorično zahteva, da podvojimo število narodnih delavcev s tem, da organiziramo tudi svoje ženstvo za socialno delo!

Dostojanstvo in enakopravnost žene je najlepše proglasila katoliška vera. O tem sem govoril nekaj z židom, literatom finega in objektivnega občutka. Mož, drugoverec, se je razvnel ob tem pogovoru in dejal s toplo iskrenostjo:

»Vi katoličani ste umetniške duše. V vaših cerkvah, praznikih in obredih se nahaja toliko poezije, da mora osvojiti vsako kulturno dušo. Vi katoličani ste lahko ponosni; sami se ne zavedate svoje kulturne prednosti in sile. Katoličanka bo zavzemala nekoč v družbi tako odlično in dostojno mesto, kakor ga že zavzema v verskem življenju. Vsakomur obudi čustvo spoštovanja vaša Devica, ki je rodila Boga. In to vaše intimno češčenje Device Marije! Najveličastnejša oda in apoteoza ženstva! In to izredno čast priznava katoličanka, tako globoko in goreče jo občuti, da je pripravljena iz hvalečnosti vse žrtvovati. Kaj so pripravljene žrtvovati katoličanke iz hvalečnosti, videl in spoznal sem v katoliški bolnišnici, kjer so mi stregle redovnice-usmiljenke. Ta zdrava, mlada dekleta, te lepe, nedolžne duše prostovoljno žrtvujejo svojo cvetočo mladost. Žive stopijo v grob, kjer počasi umirajo,

Wahrmunda kot resnega učenjaka. Masaryk je prebrskal razne »vire«, iz katerih je Wahrmund zajemal svojo učenost. Ker pa je Wahrmund izpisaval tudi iz Hoensbroechovih »znanstvenih del«, je seveda tudi Hoensbroech učenjak.

Masaryk pa umiva zamorca. Wahrmund danes ni drugera, nego diktator, ki zahteva, da se mu pokorita vlada in parlament. Javna tajnost je, da uživa Wahrmund simpatije le pri židovski »N. Fr. Pr.« in »Arbeiter Ztg.« in da se ga otrešajo nemški naprednjaki in njihova glasila. Wahrmundu so prigovarjali njegovi osebni in politični prijatelji, naj do jeseni izgine iz Inomosta, da se »afere« pozabi. Ne, Wahrmund hoče biti »mučenik za vero«, četudi gre v kosce parlament. Celo židovska »Zeit« piše: »Vprašanje je, ali je vredno, da se za Wahrmunda, ki je zašel v vrtinec politike, začne hud in dolg boj strank, katerega uspeh je jako negotov? To vprašanje pa se ne more rešiti le s stališča simpatije. Nemške napredne stranke si ne smejo pustiti od političnega zaletela ukazovati, kedaj naj primemo za orožje, s kom naj se družijo in katero taktiko naj si volijo.«

Wahrmundova politična ladija sicer ni obložena z učenostjo in avtoriteto, vendar se potaplja. Wahrmundu ni za stvar, ampak njegova naduta domišljavost ga je posadila na konja, ki ga danes ali jutri vrže v jarek. Nemški svobodomiselnici dobro vedo, da kulturni boj, ki ga je »N. Fr. Pr.« pričela s Hockom, napeljava vodo le na židovsko kolo. V zasebnih razgovorih odkrito obžalujejo, ker vseučiliški profesorji ne pouče vročerkvne in zapeljane mladine, da Wahrmund ni vreden njihove pozicije v kabinetu.

In vendar utegne Wahrmundova afera imeti resne posledice. Dijaški štrajk na univerzah škodi v prvi vrsti dijakom samim in njihovim staršem. Pa tudi vlada je v veliki zadregi, kaj naj stori z Wahrmundom in kako naj varuje svojo avtoriteto proti anarhiji na univerzah. Celo Masaryk je moral priznati v svojem govoru, da ne odobruje novejšega Wahrmundovega postopanja. Dobro, čemu pa iznova vliva olje na žrjavico? Zakaj premleva zopet Wahrmundov pamflet, ki ga je korenito raztrgal kot zmazek, kot sračje gnezdo znani protestanški učenjak dr. Naumann alias Pilatus? Masaryk se hoče pač osmešiti v zvezi s Hockom in Wahrmundom. Prosit!

Žalostno je pač, da mnogi profesorji vodijo »štrajk proti učni in poučni svobodi« na univerzah. Najprvo kriče, ker so ustavljena predavanja na univerzi v Inomostu, potem pa proglašajo štrajke na drugih univerzah. Vlada pač ne more in ne sme mirno gledati, da vlada anarhija na univerzah, koder naj se vzgaja naraščaj za vzgojo mladine in pravno življenje v državi.

Sicer pa je bila današnja razprava podobna včerajšnji. Stare stvari v novi obliki. Govorili so Kunšak, Waldner, Folber, Lang, Stark, Hraskey, Masaryk, Hruban, Soukup in Biankini.

Seja se zaključila ob pol 10. zvečer. Prihodnja seja jutri ob 11. dopoldne.

Izstop nemških radikalcev iz odbora devetorice.

Nemška radikalca Kasper in Wolf sta naznanila, da izstopita iz odbora nemške devetorice. Najbrže se odbor razbije. Radikalci so izstopili, ker sodijo, da se ne potegujejo Nemci dovolj za Wahrmunda.

Seja nemške svobodomiselnih zveze.

Nemško narodna zveza je razpravljala šest ur o položaju. Navzoči so bili dr. Derschatta, dr. Marchet in Prade. Marchet je naglašal, da je Wahrmund s svojim osebnim nastopom jako otežkočil položaj.

Brambeni odsek.

V seji brambenega odseka, ki ji je predsedoval Pogačnik, so razpravljali o izpremehi brambene postave. Brambovski min. je naglašal, da se vojaki c. in kr. armade, ki delajo vaje, niso mogli izpustiti domov pred Binkošti, ker delajo vajo le 13, medtem ko jo delajo brambovci 28 dni. Nadalje so pritrdili resoluciji Winarskega glede na uvedbo dveletne vojaške službe, o izpremembi vojaške kazenske postave in kazenskega reda in o povišanju plač moštvu.

Budimpeški kongres proti dvobojevanju.

Dne 3. t. m. je bila v čast mednarodnega shoda proti dvobojevanju pozdravna večerja, h kateri so prišli med drugimi knez Alfonz Bourbonški s soprogom, ministri grof Apponyi, grof Szichy, dr. Günther, baron Chlumetzki, pl. Winterstein in baronica Suttner itd. Kongres je bil svečano odprt. Navzočih je bilo kakih 200 zastopnikov raznih zvez proti dvobojevanju iz Avstro-ogrske, Nemčije, Francoske, Italije, Španske in Belgije. Predseduje Aristid Dessewffy, ki pozdravlja navzoče in slavi zasluge kneza Bourbonškega za gibanje proti dvoboju. Istemu in soprogi prirede zborovalci ovacijo. Govorili so še nadžupan budimpeški in zastopniki posameznih držav, nakar so izvolili biró. Kongres je med ostalimi brzojavno pozdravil avstrijski pravosodni minister dr. Klein. Poslalo se je udanostne izjave cesarju Francu Jožefu, svetemu očetu, kraljema Alfonzu in Viktorju Emanuelu in carju Nikolaju. Nato poročajo zastopniki raznih držav o napredkih gibanja proti dvobojevanju.

AVSTRO-OGRSKA.

Svobodomiselnost dijaštvo štrajka.

Wahrmund je svojo znano zaplenjeno brošuro tako skupaj zmašil, da je izstrigel s škarjami iz drugih knjižur svoje delo, ki je po kritikih tako razmesarjeno. Svobodomiselnost študentov do dobro ve in si misli, saj se mi ni treba učiti, da postanem slaven, in je pričel štrajkati, ker so na inomoškem vseučilišču sistrirali predavanja. Če vsled štrajka morebiti izgube cel semestera, se za to ne brigajo. Saj plačajo stroške študijske! Komedija, in smešna je ta štrajk. Nekaj si pa iz te komedije prav dobro zapomnimo. Naši domači nasprotniki nam tako radi očita jo brezdomovinstvo, seveda po krivici. Ni brezdomovinstvo, če se morebiti ne oigramo za kake Hribarjeve igrače in povemo o njih svoje mnenje. V Pragi se češki in nemški dijaki

Malo je med nami izobražencev, ki bi tako globoko umevali pomen in zvanje krščanstva, kakor ta žid.

Polagoma, a sigurno prehaja enakopravnost žentstva iz verstva v praktično življenje, kakor so sploh vse kulturne veje poglajale iz verskega debla. Enakopravnost se je doslej uveljavila v delih in ustanovah krščanskega usmiljenja, v postrežbi bolnikov. Žal samo, da uživajo dobroto te enakopravnosti le gotovi sloji in kraji; tam, kjer bi bila najbolj potrebna, na deželi, jo bridko pogrešamo. Kmetu je odmerila usoda itak pičlo mero ugodnosti, a če revež zbolí, zgrne se vsa beda življenja nad njim. Pripravlja se k nevihti, po senožetih leži nagrabljeno seno, odraščeno in mlado hiti na polje in pusti bolnika samega. Samo nadležne muhe ostanejo in brenčijo skozi soparno in zaduhlo sobo, njih ostrí piki ne puste, da bi bolnik zadremal in pozabil svojo zapuščenost. Težko sope trpin, ječ ob bolečin, postelj pod njim je od znoja neprijetno mokra, od žeje se mu prijema jezik suhega neba, a ni je blizu dobre, postrežljive roke, ki bi odprla okno, pregnala muhe, ga v suho preoblekla in mu ponudila hladilne pijače. Zato kličemo katoličankam na kmetih:

Tudi ve pokažite svojo hvaležnost in pridite v obilnem številu 10. avgusta 1908 v Ljubljano, kjer vam je pripravilo društvo tistega Vincencija, v čigar varstvo so se izročile naše ljube sestre usmiljenke, šolo za postrežbo bolnikov.

Dr. Franc Derganc.

sicer gledajo kakor pes in mačka. A zdaj si pa podajata roko češki in nemški študent. Češki študent je imel včeraj shod, na katerem je sklenil, da štrajka. Nato so pa napravili češki študentje in študentke procesijo, ki je korakala pred nemško tehniko, kjer je čakalo na svobodomiselnost češko študentovsko procesijo nemško svobodomiselnost dijaštvo. Nemški študent je napravil špalir, skozi katero je korakala svobodomiselnost češka procesija, in klical na vsa usta Čehom Heil! v slovenski matjuški zlati Pragi. Nemški študent je pel »Gaudeamus«, češke študente in študentovke je pa vsenemški »Heil« tako navdušil, da so klicali na vsa usta hajlovcem »Slava« in »Na zdar«! Samoobsebi umevno to ni brezdomovinstvo in ni narodno izdajalstvo, marveč le pobratimstvo med nemškimi in češkimi študentovskimi ateisti v boju proti klerikalnemu zmaju, ki se ga ti češki mladi svobodomiselní junaki in junakinje bolj boje, kakor se boji znani nebodigatreba križa. Svobodomiselnost časopisje objavlja, da stavka na dunajskem vseučilišču 7549, na praškem nemškem 1428, na inomoškem 1027, na graškem 1784 in na črnoviškem 700 študentov. Na dunajski tehniki pa 2650, na graški 573, na praški nemški 915, na češki 1947, na brnški nemški 623, na češki 367, na lvovski 1182 in na dunajski kmetijski šoli 574 slušateljev.

DRŽAVNI ŽELEZNIŠKI SVET.

V včerajšnji seji državnega železniškega sveta so sprejeli nujni predlog poslanca Rathauskega, ki poziva železniško ministarstvo, da zaseže pri elektriziranju obratovanja le take vodne moči, ki jih rabi za glavne proge, da bi se ne škodilo industrijskim, obrtnim in poljedelskim podjetjem, kakor se je to že v večih slučajih zgodilo na Štajerskem.

OGRSKO-HRVATSKI DRŽAVNI ZBOR.

Včeraj je bila v tretjem branju odobrena novela h kazenskemu zakonu. Sprejelo se je brez debate splošno in v podrobnostih dodatek k bernski železniški prevozni pogodbi, kakor tudi predlog, glasom katere država tudi zanašanje jamči za obresti glede glavnice investiranih v železnici Kašova-Oderberg. Po rešitvi raznih predlog, tičočih se krajevnih železnic, in več peticij, je bila seja zaključena. Danes je zopet seja.

SARAJEVSKI SRBI PRI DRŽAVNEM FINANČNEM MINISTRU BURIANU.

Dne 2. t. m. se je vrnila v Sarajevo deputacija srbske cerkvene in šolske občine, ki je prosila državnega finančnega ministra Buriana za odpust 170.000 kron občinskega dolga. V odposlanstvu so bili pravoslavni metropolit Evgenij Letica, Gligorij Jeftanović, vodja srbskih radikalcev Risto Hadži Damjanović in odvjetnik Dimović. Baron Burian je prošnjo odbil, češ, da mora predvsem cerkvena občina formalno priznati, da ta dolg, ki ga Srbi izpodbijajo, zares obstoji. Poleg tega pa je baron Burian srbske voditelje baje ostro grajal zbog njihovih napadov na bosansko upravo in uradništvo, zlasti na oddelne predstojnika Hörmanna. Na opravičene pritožbe se bo vselej rad oziral, pavšalna sumničenja pa da mora odločno odklanjati. Naglašal je tudi, da Srbi napačno umevajo državno pravo in suvereniteto sultanovo. Bosna je pridobljena z orožjem in orožje jo bo, če treba, branilo.

PRAVDA V CETINJU.

Včeraj smo na kratko registrirali izpovedbo dijaka Nastića pred sodiščem v Cetinju. Nastić trdi, da je zaroto pripravila in podpirala oficijelna Srbija, da je major Vasić v državni orožarni v Kragujevcu učil zarotnike delati bombe in da je srbski prestolonaslednik Gjorgje dal 5000 dinarov zarotnikom na razpolago. Črnogorska mladina da je le žrtva srbskih častnikov-zarotnikov. Ta izpovedba je seveda povzročila veliko senzacijo, in vse je radovedno, kaj porečejo sedaj prizadeti srbski krogi.

NA RUSKO-PERZIJSKI MEJI.

Kurdi so v velikih množicah udrlí v Urmijo. Ljudstvo prestrašeno beži. Pazari so zaprti. V Tebrisu vlada baje anarhija; gubernator nima nobene moči. Perzijski vojaki trumoma desertirajo.

REFORMA VATIKANSKEGA POSLOVNIKA.

V drugi polovici junija izide papežev dekret, ki preosnuje poslovni red vseh vatikanskih agend. Reformirale se bodo kongregacije in tudi vsi takozv. »dikasteriji«. V komisiji, ki bo izdelala preosnovno, so kardinali Merry del Val, Gaspari, de Lai in Vives y Tuto.

VOLITVE V PRUSKI DEŽELNI ZBOR.

Berolin, 4. junija. Z ozirom na dosednji izid volitev volivnih mož se more smatrati, da bo izvoljenih: 109 conserva-

tivcev, 52 svobodnih konservativcev, 52 nacionalnih liberalcev, 19 pristašev svobodomiselnih ljudske stranke, 7 svobodomiselnih zvez, 87 centruma, 12 Poljakov, 3 socialni demokratje in 3 pristaši raznih strank.

ITALIJANSKE ZUNANJE ZADEVE.

Tittoni je naznanil v proračunski razpravi, da se hoče pečati zgolj z makedonskimi reformami, z balkanskimi železnicami in z razmerami med Turčijo in Italijo. Italijanski kralj je imenoval 35 novih senatorjev.

Dnevne novice.

+ **Ljubi gost.** V Ljubljani se mudi gosp. kanonik Stanislav Adamski iz mesta Poznanja na pruskem Poljskem. Obiskal je naše uredništvo. Prišel je proučevati in se informirati o naši kršč. soc. organizaciji. Brat iz zatirane Poljske, kjer nemško nasilstvo kljub vsej brutalnosti na more uničiti zavednega in gospodarsko visoko organiziranega ljudstva, bodi pozdravljen!

+ **Slovenščina na gimnazijah.** C. kr. deželni šolski svet se je v današnji seji obširno bavil s poslovenjenjem gimnazij v Ljubljani, Kranju in Rudolfovem. Slednjič je bil sprejet predlog referenta, da se začne poučevati slovensko; verouk v V. šoli in grščina v III. šoli, ker so za ta dva predmeta že pripravljene učne knjige. Za mineralogijo in botaniko se je reklo, da še manjka knjig. Predlog dr. Šusteršičev, da se začne poučevati slovensko tudi grščina v četrti šoli, in predlog dr. Lampeta, da se začne takoj s slovenskim poukom latinščine v peti šoli, sta bila odklonjena, ker so se izjavili strokovni referenti, da je to nemogoče iz tehnično didaktičskih razlogov, oziroma zaradi pomanjkanja latinsko-slovenskega slovarja. Deželni šolski svet se je izrekel za sukcesivno vpeljavo slovenščine, kakor bodo šolske knjige dovršene.

+ **Kočevska kmečka zveza** je poslala permanentnemu volivnemu odseku kranjskega deželnega zbora peticijo, v kateri prosi odsek, oziroma deželni zbor, naj pomnoži splošno kurijo za 1 mandat (12.) in mandate po deželi razdeli tako, kakor so razdeljeni za državnozbornske volitve. 12. splošni volivni okraj naj bo sestavljen iz sodnega okraja Kočevje brez mesta in občin Banjaloka, Fara in Osilnica, iz občin Poljane, Čermošnjice, Smuka, Planina. Če pa deželni zbor vztraja na 11 mandatih, naj pa enega izmed teh dá kmečkemu volivnemu okraju kočevskemu. Če pa tudi to ne bi bilo mogoče, naj se kmečki cenzus-okraj Kočevje-Ribnica-Velike Lašče tako razdeli, da bo eden izmed teh pripadal na kočevski sodni okraj.

+ **Za S. K. S. Z.** je daroval VI. Pušenjak, revizor »Zadružne zveze« za jubilej 2 K. Naj najde še mnogo posnemalcev!

+ **Iz šolske službe.** Na trirazredno ljudsko šolo v Škocjanu pride gdč. Fr. Cerov iz Hrvaškega broda. — Nadučiteljem na Bučki je imenovan g. Fr. Musar v Hotedršci. — Nadučiteljsko mesto na II. mestni deški šoli v Ljubljani se kot definitivno razpiše. — Na dvorazrednico v Velikem gabru pride učiteljica Marija Karlin iz Šmartna p. Litiji. — Začasno vpokojitev se dovoli gdč. Albinu Praprotniku v Črnomlju. — Upokoji se učiteljica gospa Ivana Beg-Praprotnik na slov. mestni dekliški šoli v Ljubljani. — Na ljudski šoli na Viču se ustanovi peto učno mesto. — V Metliki pride učiteljica Amalija Vardjan s Suhorja. — V Leskovcu pride g. Jan Cvirn iz Kostanjevice. — Definitivna učiteljica je postala gdč. Emilija Rojc na mestni dekliški šoli pri Sv. Jakobu v Ljubljani. — Na Radovčici pride učitelj g. Karol Gruden. — V Šmihel pri Novem mestu pride g. Fr. Kopitar.

+ **Šola na Muljavi.** C. kr. deželni šolski svet je sklenil, da se uvedejo nove poizvedbe gradnje šole v občini muljavski, z namenom, da se ustreže željam ondotnega ljudstva.

— **Promoviran** je bil na dunajskem vseučilišču Karol Schwegel za doktorja prava.

— **Okrajni šolski svet** v Novem mestu je dovolil nadučitelju A. Bodetu v Zagradcu bolniški dopust. Namesto njega pride začasno Maria Jugovic iz Žužemberka.

— **O suši tožijo na Gorenjskem.** V Bohinjski Bistrici primanjkuje vodovodu vode.

— **V postojnski jami** se tudi letos vrši na binkoštni ponedeljek jamska slavnost. Pred jama se bo točilo vino in pivo, ravnotako v plesni dvorani. Razun trške godbe bo koncertrirala mornariška godba iz Pulja. Poslovala bo v jami tudi pošta. Na Kalvariji bodo godli tamburaši in pelo bo več pevskih društev. Slavnost se začne ob 3. uri popoldne. Za Ljubljancane je pripraven ob zadnjem času poštni vlak ob 1. uri popoldne. Vstop v jama 2 K.

da žive drugi. Njih življenje poteka kakor studenec, iz katerega zajemajo drugi svoje zdravje. Vso težo grešnega sveta so stresle s sebe, kakor angeli ljubezni plavajo med bolniki in lajšajo bolečine z usmiljenim pogledom in mehko roko. V sočutnih rokah katoliške usmiljenke izgubi smrt vso grozo. Nikoli ne pozabim naslednjega prizora z bolniškega vrta:

Usmiljenka hiti po vrtu s povešenimi očmi. Toplo sije spomladansko sonce in toliko je rož po gredicah, kakor bi se gnetle in silile preko roba, da ji zastavijo pot: »Postoj, ali nismo tvoje sestrice? Samo enkrat nas pogledajte, ve dobre oči!« Usmiljenka hiti po vrtu s povešenimi očmi in v vetriču nje lahne hoje se zaziblje bela lilija in skloni preko gredice, kakor bi hotela reči: »Glej, jaz sem tvoja mladost. Zakaj me ne pozdraviš?« Usmiljenka hiti po vrtu s povešenimi očmi, kakor nikoli ne bi bila slišala in razumela te sladke besede. Iz mračne kapele zabučijo orglje in kadilo zadiši iz hladnega prostora. Globoko sem se zamislil in skoro razplakal; zazdelo se mi je, da je ta hip sonce otemnelo in cvetje obledelo; iz vsega razkošja in vse lepote se mi je zarezal hladno in zaničljivo trdi obraz minljivosti. Zmagovito in v veličastnem miru je splaval proti nebu blagovlasen koral iz minljivosti koprnečih duš, ki v svetobežni samotni gorijo, očiščene strasti in greha, kakor tihi plamenčki, ki sebe gonobe, da svetijo drugim.

Blagor vam! In mi? Navdušeno se žrtvuje katoličanka iz hvaležnosti, ker je ena izmed njih dosegla takovisoko čast, da je rodila Boga brez moža.

— **Vilč-Gilnce.** Nova cerkev sv. Antona je do malega dodelana. Sedaj polagajo tlak. Veličastna stavba se je pokazala v vsej svoji lepoti, ko so padli zadnji stebri odra. Dan na dan prihajajo ljudje, ki gledajo in se čudijo, kako je bilo mogoče kaj takega postaviti v teku ne še celih dveh let. Posvečena bo na praznik presvete Trojice, 14. t. m. Možeje in fantje pridno vozijo skupaj mlaje, dekleta pa tekmujejo med seboj, katera skupina bo na pletla več vencev. Ob ugodnem vremenu obeta slavje posvečenja cerkve biti veliko, kar sodimo po pripravah, ki se vrše v ta namen.

— **Stavke.** Uslužbenci dunajske družbe omnibusov prično na binkoštno nedeljo stavkati, ker je njih stališče vsled družbi-nega konkurza postalo negotovo. — V Pečuhu stavka 2000 rudarjev tamošnjega premogovnika, ki je last donavske parobrodne družbe, ker ista ne ustreže njihovim zahtevam, češ, da jim je zboljšala stališče še le pred poldrugim letom.

— **Umrli je v Trstu** 74 let stari zdravnik dr. Joahim Fabris, rodom iz Palmanove, imejitelj komturnega križca italijanske krone, svoj čas zelo priljubljen zdravnik. Zadnji čas je bolehal ter ni več izvrševal prakse.

— **Nov Lloydov parnik »Baron Gautsch«** je prispel dne 3. t. m. iz Dundeeja, kjer je bil zgrajen, v tržaško pristanišče. Parnik drži 291 čistih registrovanih ton ter ima trojni ekspanzijski stroj in hitrost 18 milj na uro, prostora za 100 potnikov prvega, 50 drugega in 150 tretjega razreda ter je opremljen z vsemi modernimi udobnostmi. Namenjen je za dalmatinsko brzo vožnjo in bo vozil vsak torek, četrtek in soboto v Pulj, Mali Lošinj, Zadar, Spljet, Kotar itd.

— **Imenovanje v finančni službi na Primorskem.** Carinski oficijal Josip Boschin je imenovan za carinskega revidentta, carinski asistent Silvij Tosoni-Pittoni za car. oficijala in krmilar Ivan Kos ter carinski praktikant Alzides Miraz za car. asistenta.

— **Že zopet rop pri Zagrebu.** V sredo zvečer je krošnar s preprogami Vaclav Krištof srečal pri zagrebški papirnici dva fanta, ki sta ga nagovorila in mu svetovala, da pojde z njima v Trnje, kjer da bo lahko mnogo prodal. Krošnar je ubogal ter šel z njima. Na samotnem polju pa sta ga fanta napadla in mu iztrgala denarnico z 10 kronami ter zbežala. Krošnar je sicer tekkel za njima in pridružil se mu je tudi nekaj poljskih delavcev, toda zaman. Eden napadalcev je vrgel suknjo stran, da bi mogel lažje teči.

— **Demonstracije ob prenosu Zolinih ostankov v Pantheon.** Včeraj so bile v Quartier Latinu v Parizu velike demonstracije proti Zoli. Pravijo, da so jih organizirali monarhisti. Zapri so nad 200 oseb. Svečanosti prenosa Zolinih ostankov v Phanteon sta se udeležila predsednik Fallières in min. predsenik Clemenceau. V imenu vlade je govoril naučni minister. Godba je svirala marseillaiso. Po svečanosti je defilirala vojska.

— **Zopet tiskovni škrat na jubilejskih poštah.** Tiskovne pomote se ne nahajajo samo na jubilejskih znamkah po 35 v, marveč tudi, in sicer v mnogo večji meri, na znamkah po 25 v. Med temi jih ima 10 odstotkov pomotoma tiskano »Pranciscus«, namesto Franciscus. Zopet pridobitev za nabiralce znamk.

— **Padla z višine 7 metrov.** Na neki verandi v Plasah na Reki se je v sredo večer igrala s tovarišicami 7 let stara Leopoldina Zared. Spela se je na balustrado, zgubila ravnotežje ter padla sedem metrov globoko na tla. Zlomila si je rebra ter dobila mnogo drugih notranjih in zunanjih nevarnih poškodb.

— **Lov na divje peteline** je po janjskih hribih za letos končan. Vkljub letošnjemu neugodnemu vremenu za ta lov, jih je padlo vendar 10. Podrli so jih sledeči gg.: grajščak Štercelba, grajščak Lajšnaut, dr. Premrov, profesor Belar, župnik Podboj, dež. sod. nadsvetnik Šnedic, župnik Dobnikar, grof Barbo in veleposestnik Regoršek. Lov je občinski odbor v seji dne 29. maja t. l. podaljšal dosedanjima najemnima za dobo 10 let.

— **Amerikanci na povratku.** Dne 2. t. m. je prispelo s parnikom »Eugenia« družbe Austro-Americana zopet 214 izseljencev iz Severne Amerike, med njimi 185 Ogrov in Hrvatov.

— **Trahom v Trstu.** Očni zdravnik okrajne bolniške blagajne je zdravil tekom nekoliko dni devet oseb na trahomu. Doglala se je, da so vsi bolniki — hrvaški dninarji — bivali v stanovanju v ulici Ponciana št. 659, pri Sv. Jakotu. Mestni fizikat je dal bolnike spraviti v bolnišnico, stanovanje pa temeljito razkužiti.

— **Hrvatici pri operi v Gradcu.** Graška opera je angažirala Majo pl. Strozzi kot subreto za prihodnjo sezono. Z operno

pevko Karlo Jovanović pa je obnovila pogodbo.

— **Poizkušen samoumor na Reki.** V sredo večer se je vrgel trgovec Egidij Kurelić pri Sušaku pod vlak. Stroj ga je zagrabil in težko poškodoval.

— **Obstrelil brata.** Venceslav Borčič, 17 let stari delavec iz Pregrade, bivajoč na Reki, se je v sredo popoldne igral s samokresom, ki je o njem mislil, da ni nabit. Naenkrat pa se samokres sproži in krogla zadene Borčičevega mlajšega brata Josipa v levo stran prsi. Ranjenca so prepeljali v bolnišnico. Njegovo stanje je nevarno.

— **Umrli je na Dunaju** urednik »Information« Josip Graf v starosti 61 let. Pred par leti so mu odrezali obe nogi. Bodi mu zemljica lahka!

— **Prostovoljno gasilno društvo v Valtu vasi** bo dne 28. junija blagoslovilo svojo brizgalnico, in sicer po sledečem redu: 1. Sprejem društev in gostov ob tri četrt na enajst dopoldne na koldvoru Straža. 2. Ob 11. uri sveta maša in blagoslov brizgalnice. 3. Vrtna veselica, pri kateri sodeluje novomeška godba. — Gostilna društvena, ter je čisti dobiček namenjen za pokritje dolga. — Vstopnina prosta. — K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

— **Iz Stare Oselice.** Grozno divji prizor se je vršil dne 3. t. m. v Stari Oselici pred župniščem. Zdivjal je mož, kateremu so pokopali ravnokar otroka. Žena, hči, sin, dva soseda, mali otroci in sosede, vse se oklepa moža korenjaka, ga hoče spraviti proč in prosi: »Oče B., ne bodite tak« in joka, on pa bruhla bogokletne besede in sili v župnišče, da bo vse razbil in župnika ubil. Vzrok? Možu se še ni zdelo vredno naznaniti župniku smrt otrokovo. Ker je pa župnik pokopal otroka pred mašo po mrliškooglednem listku in otrok ni bil med mašo v cerkvi, mora biti župnik »hin«. Že v cerkvi se je mož menda prav nedostojno vedel. Žena je na pomoč prav gljiljivo klicala župana, ki je z veseljem gledal in pričakoval, kdaj se mož iztrga in ga reši tako »priljubljenega« njemu župnika in mu s tem pomaga zopet do mežnarje, katero je pred letom opustil. Zato pa tudi ni hotel pomagati. Mož je poprej pri njem skoraj gotovo še korajže se napil. Pijan je bil že prej. Ker ne pomagajo krivične tožbe, laži in sramotenje po časnikih, pričevanje in prisega in pridušanje, tedaj dejanje bo gotovo pomagalo. Župnik je pa vzrok zvedel od sosede moža šele, ko so ga odtirjali. Divje! Dotični je pred dvema leti napadel župnika in bil prost.

Stajerske novice.

š **Mladenci!** Vedno bolj se bliža veseli binkoštni ponedeljek, ki naj ostane vam stajerskim mladencem za vedno v spominu. Zato pa se ga tudi udeležite kolikor največ mogoče. Slovenska mladina vstaja! In to najbolj jezi naše narodne nasprotnike, da se slovenski mladenci tako zavedajo. Bojijo se, da bi slovenski narod spregledal ter se otrešel nemškutarskega in liberalnega jarma. Zato pa tudi na vso moč zabavljajo čez mladeniške shode in razlivaajo svojo časniško gnojnico na vse, ki so si vzeli v svoj program izobražiti mladino. Pa vse to vas naj ne moti, dragi mladenci! Vkljub vsem napadom trdno vztrajamo pri započetem delu ter s svojimi močmi bodrimo k narodnemu napredku! Zato pa vsi dobromisleči mladenci, ne zamudite priložnosti in vsi prihitite dne 8. junija v Ljutomer. Na svidenje!

š **Zanimanje** za mladeniški shod v Ljutomeru postaja od dne do dne večje. Iz Celja nam javljajo, da se od tam udeleži več uniformiranih telovadcev; od Sv. Petra pri Mariboru se udeleži dvajset mladenciev, kakor tudi od drugod javljajo, da se mnogoštevilno udeležijo. Le, mladenci, korajžno naprejš!

š **Vzpored mladeniškega shoda** v Ljutomeru je sledeči: Predpoldne ob 10. uri pridiga in sv. maša z asistenco, katero bo imel veleč. g. knez.-škof. duh. svet. in dekan Jurkovič; pridigoval bo veleč. g. dr. Jerovšek. Popoldne se začne zborovanje ob 1. uri s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav. 2. Slavnostni govor. Govori državni poslanec dr. Krek. 3. Pomen »Zveze slovenske mladine«. Govori odposlanec S. K. S. Z. 4. Volitev odbora. 5. Pozdravi mladenciev iz raznih krajev. Govori tudi g. Terseglav, urednik »Mladost«. — Sodeluje iz prijaznosti slavno »Slov. pevsko društvo« v Ljutomeru.

š **Slov. kmečka zveza** ima na binkoštni ponedeljek po rani maši ob pol 8. uri shod pri Sv. Martinu pri Vurbergu. Govori državni poslanec g. Roškar in drugi. Somišljeniki od blizu in daleč, udeležite se v obilnem številu!

š **Smrt je iskala pod vlakom** Ljutomer - Radgona dne 1. t. m. pri Bučecovcih Alojzija Korošak. Prvikrat jo je zapazil

železniški čuvaj, ko je klečala na progi in molila, ter jo je odstranil. Nesrečnica je počakala na drug vlak ter se je vrgla pod lokomotivo. Celi vlak je šel čez njo; vendar je ni usmrtil. Povožil ji je le nogi pod koleno. Prepeljali so jo v bolnišnico v Radgoni, kjer so ji takoj odrezali eno nogo. Bržkone bo ostala živa. Vzrok: družinski prepri.

š **Rogaška Slatina** je dobila električno razsvetljavo. Izvršila jo je tvrdka Fran Pichler in dr. iz Weiza. V priljubljenem zdravišču je že nad 200 gostov.

Izpred sodišča.

Dva čudna prijatelja. Blaž Lipovec, 18 let star, in Anton Razinger, približno enake starosti, tovarniška delavca na Savi, sta si bila sicer prijatelja, a sta se tudi večkrat skregala in, če ne drugače, tudi strela. Dne 22. februarja sta se med delom v tovarni nekaj sprla in je pri tem vrgel Razinger Lipovcu žrebelj v obraz. To je pa tega razjezilo, pograbil je spičasti krempelj in ga vrgel proti Razingerju, ki mu je priletel na glavo ter mu prizadel precej močno hrvavečo rano, tako da je Razinger vsled bolečin jokaj. Kakor stariši ranjenca pravijo, ga je vsled tega bolela nekaj časa glava, in ker se ni zdela rana nevarna, je fant hodil v tovarno na delo. Vendar je opazila mati, da postaja vedno bledejši. K zdravniku ni maral iti, ker se je bal za Lipovca, da bi se zadeva ne izvedela in bi bil Lipovec kaznovan. Dne 24. marca mu je postalo v tovarni slabo. Nehal je delati, tožil je, da ga boli glava in noga, potem pa padel v nezavest, iz katere se ni več zbudil. Pri raztelesbi se je opazilo, da je bila rana na glavi kriva Razingerjeve smrti, kajti pod zaceljeno kožo se je jelo mečje gnojiti, vnela se je mehka možganska opma in povzročila smrt. Lipovec ničesar ne taji. Bil je zgolj zaradi prestopka proti telesni varnosti obsojen na 48 ur.

Ljubljanske novice.

lj **Občni zbor (XIV.) »Kat. društva za delavce«** se je vršil pretečeno nedeljo v društvenih prostorih na Žabjeku. Podpredsednik stolni vikar Luka Smolnikar namesto bolehnega predsednika prelata J. Rozmana otvoril zborovanje in pojasni, zakaj se letošnji občni zbor vrši nekoliko pozneje. Nato poroča tajnica Marija Klepec sledeče iz društvene kronike: Naše društvo med drugimi ljubljanskimi društvimi hodi svojo posebno pot; ne deluje hrupno, ne bobna po časopisih, tudi nima na razpolago velike reklame; vkljub temu pa je delovanje našega društva tako, da častno izvršuje svojo socialno nalogo. O tem je priča tudi pretečeno društveno leto. Društvo je štelu okoli 193 rednih udov; med letom jih je na novo pristopilo 16, izstopilo jih je pa 29. Umrle so dve. Res bi utegnile te številke še večje biti; a društvo se drži načela: boljše manj članic, a tiste naj bodo zavedne in naj vestno izvršujejo svoje društvene dolžnosti. Društvo šteje tudi okoli 100 podpornih in dobrotnih članov. Ker je društvo tudi podporno, je tudi v tem oziru izvrševalo svojo nalogo. V boleznih je bilo podpiranih v tem letu 53 članic. Za pouk članic se je skrbelo, kakor vsako leto, s predavanji. Devet govornikov je delovalo na tem polju ter imelo 25 govorov, v katerih se je društvenicam podala marsikatera podučna in zabavna drobtina. A tudi zabave ni društvo preziralo. Priredilo se je 5 zabavnih večerov, pri katerih so dekleta nastopala zlasti s petjem in v dramatičnih prizorih. Ti zabavni večeri so bili splošno jako dobro obiskani, a bi bili še bolj, ako bi imelo društvo na razpolago večje in primernejše prostore, kar pa, če bo božja volja, se nam bo skoraj predruščilo. Pretečeno leto društvo ni priredilo vsakoletnega izleta, pač pa se je udeležilo prvič pri slavnosti desetletnice izobraževalnega društva sv. Jožefa v Trzinu z zastavo in drugič slavnosti na Jesenicah, blagoslovljenja novega doma, s pevskim zborom. Udeležba je bila sijajna. Društveni odbor se je vsak mesec redno shajal k sejam, kjer se je vse potrebno ukrepalo v prospah društva. Imel je skupno 15 sej. Preteklo leto pričel se je tudi poduk v godbi in sicer na tamburice. Pouk je prevzel č. g. Vojteh Hybašek. Ta oddelek prav dobro napreduje, za kar iskreno hvalo izrekamo gospodu godbenemu vodju! — Iz poročila blagajničarke Ane Srakar posnamemo sledeče: Društvo je imelo 2336 K 12 vin. dohodkov in 2150 K 57 vin. stroškov. Med stroški je znatna svota za podporo obolelim članicam (550 K) in nakup tamburic (587 K). — Društvo ima tudi svojo »Čebelico«, ki je prav pridno poslovala; varčevanja se je udeleževalo 94 članic, ki so vložile v pretečenem letu 9960 K 82 vin. in dvignile 1274 K 67 vin. V »Čebelici« je še naloženega denarja 9402 K.

— Tudi knjižnica se je pridno vporabljala, kar posnamemo iz poročila knjižničarke Terezije Bučar. Prebralo se je v pretečenem letu 481 knjig, seveda v zimskih mesecih veliko več kot v poletnih. — Tudi v šivanju so imela dekleta priliko se urediti; prost poduk in trije šivalni stroji so bili na razpolago tistim, katere veseli šivanje. Končno se je vršila volitev odbora, ki se je izpopolnil z nekaterimi novimi odbornicami. Toliko iz obnega zbora kat. društva za delavke, ki je ena najstarejših naših organizacij v Ljubljani, pa tudi ena najdelavnejših, zlasti med žensko delavsko mladino. Žalibog ima to društvo jako nedostatne prostore; v zadnjem času se zelo trudi, da se preseli v primernejše. Pač zasluži, da se temu prepotrebemu in delavnemu društvu njegova najiskrenejša želja uresniči!

lj **Hiša se je podrla** na Ilovci in pri tem je tramovje vjelo gospodinjio Marijo Mihvev, tako da so jo morali v bolnico prepeljati.

lj **Sovražni ženski.** Včeraj zvečer sta se pri Zupančičevi opekarni sprli delavki Ana Rutarjeva in Neža Bitenčeva za neko malenkost, nakar je Bitenčeva napadla svojo nasprotnico z opeko, ta ji je pa vračala z neko lato. Bitenčeva je to tako jezilo, da je skočila v Rutarjevo, jo tolkla po glavi in jo vlačila za lase po tleh tako dolgo, da se je onesvestila. Poravnali se bodeta pred sodiščem.

lj **Deželno pomožno društvo za bolne na pljučih.** Deželnemu pomožnemu društvu so pristopili: Občina sv. Križ pri Trzinu, kot podpornik z letnim prispevkom 20 K; občini Selce in Trata pa kot društvenici z letnim prispevkom 5 in 2 K.

lj **Čarobno milo.** Po ljubljanskih hišah hodi neki prijazni agent in prodaja male podolgaste kosce »izvrstnega« mila zoper vsaki madež iz vsake obleke, tudi on sam vstreza in pokaže, kako naj se to naredi. Koščki so lepo »srebrno« poviti in stanejo 20 vinarjav, ali pa včasih tudi 24 vinarjev, kakor se njemu ravno pametno zdi. Prav toplo pa priporoča, da se naj nikar ne odvija košček iz stanijolnega povitka, ker bi drugače izgubilo vso svojo čudežno moč. — No, v eni hiši so pa ženske pač pridno kupovale dokaj takih koščkov, radovedne so pa vendar bile in vse odvile, in glej, skupaj položeni koščki so kazali besedico »Schicht« in gre osem takih na en navadani košček po 10 vinarjev. Ta mož ima talent in srečo pri ženskah. Pri enem kosu po 10 vinarjev ima dobička 1 K 50 vin. in čez.

lj **Društvena godba ljubljanska** koncertuje jutri zvečer v hotelu »Južni koldvor« (A. Seidl). Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina prosta.

Telefonska in brzojavna poročila.

TITTONI.

Rim, 5. junija. Tu je minister za zunanje zadeve v daljšem govoru povdraljal solidarnost trozveze. Omenjal je konflikt s Turčijo in naznanil, da se je v svrhu zgradbe železnice Donava - Adria osnoval francosko - italijanski - rusko - srbski konzorcij.

URADNI SRBSKI DEMENTI.

Belgrad, 5. junija. Uradno se dementira izpovedba žurnalista Nastića, ki je v Cetinju glede na bombni atentat na kneza Nikolaja obdolžil srbskega prestolonaslednika sokrivde.

OPROŠČENA DETOMORILKA.

Trst, 5. junija. Porotniki so oprostili 29letno Terezijo Mulevc, doma iz Krasa, ki je umorila svojega novorojenčka, kate-rega je imela z nekim Pučko.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

Gospodu M. M. v N.: Nobena izmed omenjenih srečk še ni bila izžrebana.

Meteorološki poročilo.

Višina n. morjem 306'2 m, srednji sračni tlak 736'0 mm

čas	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura po Celziju	Vetrevi	Nebo	Padavine v mm
4	9. zveč.	736.8	21.7	brezvetr.	del. obl.	
5	7. s jut.	35.0	17.7		jasno	0.0
	2. pop	32.4	28.7	sr. jug.	del. obl.	
Srednja včerajšnja temp. 22.0°, norm. 16.4°.						

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-
čistil. sred-
stvo

Seydlin

Izdelovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Spital.-Stritar, ul. 7

Dobi
so
prijem

Delniška družba „ZDRUŽENIH PIVOVAREN“ Žalec in Laško
 priporoča svoje **izborna pivo**. — Specialiteta: „**Salvator**“ (črno pivo a la monakovsko).
 Zaloga Spodnja Siška (telefon št. 187).
 Pošiljke na dom sprejema restavracija „**Narodnega Doma**“ g. Kržišnik. (Telefon št. 82.)

Velika birmanska prodaja! „Angleško skladišče oblek“
O. BERNATOVIĆ 1326 6
 Binkoštno nedeljo in ponedeljek dopoldne je
 trgovina odprta. Ljubljana, Mestni trg št. 5.

1372 1-1

Žalostnim srcem naznanjamo vsem prijateljem in znancem bridko vest, da je po dolgi mučni bolezni, prevredena s sv. zakramenti za umirajoče naša iskreno ljubljena soproga, gospa

Marijana Bulc roj. Svete

danes, dne 3. junija, v starosti 36 let mirno zaspala v Gospodu.

Pogreb drage pokojnice bo v petek, dne 5. t. m. ob 8. uri dopoldne s sveto mašo pri farni cerkvi.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v farni cerkvi in na Žalostni gori. Drago rajnico priporočamo v trajen spomin in molitev.

V Mokronogu, 3. junija 1908.

Žalujoči ostali.

Penzionist išče 1392 5-2

stanovanje ali malo hišico

s 3-4 prostori, kuhinjo, kletjo, shrambo, malim hlevom, vrtom, tudi 2-5 oralom zemljišča v Novem mestu ali Kandiji, čeprav do 15 minut od glavnega trga oddaljeno, za 1. avgust. Ponudbe s ceno na upravnishvo „Slovenca“ do 20. junija.

ŽITNE CENE.
 Budimpešta 5. junija.

Pšenica za oktober	10.43
Rž za okt.	8.90
Koruzza za julij	6.64
Oves za okt.	7.41

Efektiv: 5 višje.

Hiša z velikim vrtom
 v kateri se nahaja dobro ideoča gostilna v bližini Ljubljane, se takoj **prod.**
 Ponudbe pod „Za-sluzek št. 7“ poste restante. 1402 2-1

Gimnazijski konvikt benediktinskega samostana št. Paul.

V lepi zdravi legi v lavantinski dolini, Koroško, (ob državni železnici Zeltweg-Celje.) Javna, popolna gimnazija in zasebni pripravljavni tečaj. Konvikt je vsled prezidave znatno povečan; razsežne naprave za mladinske igre in telesne vaje; najmodernejše kopalne priprave, elektriška razsvetljava itd. Za pevce znižane cene. Prospekti se dobe pri predstojništvu konvikta. 1316 8-4

Veletrgovina dalmatinskega vina
Br. Novaković
 Ljubljana. — Telefon št. 244.
 Lastniki vinogradov na otoku Braču in v Makarskem primerju v Dalmaciji.
 Priporočajo sl. občinstvu svoja pristna rdeča, črna, bela in desertna vina, kakor tudi domači tropinovec, konjak, slivovko itd. po primernih cenah. 645 90-25
 Ceniki in vzorci poštnine prosti.

Samo 5 vinarjev

Vas stane, da zahtevate moj ravno kar izišli veliki cenik, katerega pošljem zastoj in poštnine prosto. Veliki promet! □ Nizke cene! □ Dobro blago!

Nikelnaste ure od gl. 1-90 do gl. 12-—, srebrne ure od gl. 3-90 do gl. 80-—, zlate ure od gl. 12-— do 500-—. — Srebrne verižice od gl. —90 do gl. 20-—, zlate verižice od gl. 10-— do gl. 250-—.

Velika izbira pripravnih krasnih birmanskih daril!
 Priporoča se z veselje šitovanjem **H. Suttner, urar in trgovec,** Ljubljana, Mestni trg nasproti rotovža.

Pozor! toraj pri nakupovanju ur, zlatine in srebrnine! Kdor si želi kupiti dobro in zanesljivo uro, naj se zaupljivo obrne na prvo domačo eksport. tvrdko, kjer bodele gotovo najboljše postreženi. Imam ogromno zalogo prve vrste švicarskih žepnih ur, verižic, zapestnic, obeskov, okrasov, uhanov in prstanov z navadnimi in briljantnimi kamni; vseh vrst budilk, stenskih in salonskih ur, blago iz kina-srebra itd. vse zaradi prevelike zaloge po konkurenčnih cenah.

Razpisuje se služba 1390 4-3

občinskega tajnika,
občinskega sluga in
občinskega redarja

na **Jesenicah**. — Občinski tajnik dobi letne plače 1840 K, občinski sluga mesečno 83 K in prosto stanovanje in uradno obleko, občinski redar mesečno 80 K in uradno obleko. Nastop službe lahko takoj, želi se čimprej. Prošnje naj se vložijo pri podpisnem županstvu. — Zadnji rok **10. junij**.

Županstvo Jesenice na Gorenjskem,
 dne 2. junija 1908.

Anton Čebulj s. r.
 gerent.

Moderne srajce za gospode

spodnje hlače, spalne srajce, ovrtniki, zapestnice, naprsniki, nogavice, naramnice, kravate, gumba, žepne rube, vedno v največji izbiri pri

P. Magdič, Ljubljana, Prežernove ulice šte. 7.

766 9 6

Zakaj v tujini iskati, če najboljšo pred pragom leži. 1401 20-1

Planinškova pražena kava

se je vpeljala v kratkem času širom sveta. In zakaj???

Ker je najfinejša kakovosti; zato priljubljena.
 Ker je strokovno potom vročega zraka pražena; zato fino aromatična.
 Ker je prosta nezrelim in nezdravim zrn; zato zdravju neškodljiva.
 Ker je **najizdatnejša** zato **najcenejša**.

Prva ljubljanska velika žgalnica kave
Karel Planinšek
 Ljubljana, Dunajska cesta, nasproti kavarne Evrope.

Za birmo

velika izber krasnih oblek za dečke.

Fine salonske obleke lastnega izdelka.

A. KUNC 595 28

zaloga in izdelovanje oblek
 Ljubljana, Dvorni trg št. 3.

Podružnica ! v Spiljetu. ! Delniška glavnica ! ! K 2.000.000. !	Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2 sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje po 4 1/2 %	Podružnica ! v Celovcu. ! Rezervni fond K 200.000.
--	--	---